

Részletek az ázsiai naplóból:

„... Június 1. Ma a Mikádónál volt audienciánk. Az értünk küldött udvari hintón és Fé kocsiján ½ tízre indultunk teljes magyar gálaruhában; velünk Fé és Siebold volt. A császári palota igen egyszerű és bizony nem nagy, hallom, hogy újat szándékolnak építeni. A szobák japáni mód szerűek, de a bútorzat európai; természetesen sehogy sem illik össze e kombináció. A miniszterek majd mindnyájan vártak ránk; arannyal hímzett frakkban, többen fehér ingben. Rövid idő múlva bementünk a trónterembe, mely egyedül csak nagyobb a többi szobánál, különben egészen egyszerű. – Egy karszék mellett állva fogadott a Tennō, fehér nadrág és az arannyal hímzett frakk volt az ő öltönye is. Arca nem nagy élénkségre mutat. Fé bemutatott s erre következő üdvözlést olvastam fel neki. – A felelet japáni nyelven a császár által lőn felolvasva s nekem egy tolmács által fordítva. Ennek bevégezte után ajánlottuk magunkat s mentünk. – Noha teljesen megváltoztak a viszonyok s a Mikádó nem csak hogy látható, de az egész ceremóniális is tagadhatatlan európai jelleget visel, mégis on en reste là – magánkihallgatást adni nem szokásos még. – Utánunk a koreai küldöttség három tagja lőn bebocsátva.

Yedo környékén sok a mulatóhely, amelyekre a jó polgárok családostul elvándorolnak, mint nálunk a Svábhegyre. Egyike a legszebbeknek. Ma, kocsin 1½ óra alatt rándulhatunk ki. Átlátszó hegyi patak mentében 4-5 teaház, sűrű növényzet lepte völgyben dombok közt. A teaházakból verandák ki a vízre, átellenben sziklás partiek. Egy japáni társaság egyidejűleg látogató e kies helyet, és oh, egyszerű ártatlanság, a fiatalok megfürödtek az enyelgő, nevetgélő leánykák vig hahotája mellett. Nem távol egy papírgyárt láttunk s egy csinos templomot a dombon. – S. H. Parks Victoria királyné szül. napja tiszteletére nagy bált rendezvén, alkalmunk volt a yedo- s yokohamai európai társaságot láthatni. Mily nevetséges mégis az európai hölgyek pomponírozott, fagotírozott toalettje az egyszerű, graciózus japáni nő jelmez mellett. A ladies-k és miss-ek mesés rútaak voltak, Anglia femininus portéka tekintetében úgy látszik csak az Auschuft exportálja. – Az ünnepély fényes volt de unalmas.”

„... Január 28. Az ember csakugyan nem tudja mitől hízik. Feltűnt ma az egészen rendkívüli kávéesszencia, melyhez hasonlót soha nem ittam. Kérdezősködvén megtudtam, hogy a kávéültetésekben egy Ouak (gőrény) nevű 4 lábú állat tartózkodik, ez a legjobb kávébogyókat kikeresi és megeszi, a magot nem emészti meg s ez ganéjában, mely összeszedetik, megtalálható; megtisztítván ebből készítik az esszenciát.”

„... Augusztus 6./vasárnap/ Reggeli kettőig mentünk, hatkor ismét talpon voltunk. Csupa apró szikla közt vezet utunk; az idén igen nedves nyár jár erre, sok esővizet találunk a sziklák közt. Egy ilyen természetes kis bassinban, melynek igen szabályos alapja volt, megmosakodtunk s ím mit nem tesz a jó példa, kozákjaink is utánóztak. Kilencor még egészen tiszta volt az ég, fél tízre azonban délkeleti irányban sötét felhők mutatkoztak, megmérhetlen gyorsasággal közeledett egy égiháború. Nagyszerű egy ily tünemény hegyek közt, nagyszerű a tengeren, de úgy hiszem a sivatagban legnagyobb szerű, legborzasztóbb. A felhők alacsonyan csüggnék, hosszú, egyenes, diagonális vonalban jön egy iszonyú nagy réteg, tömött mint egy falanx, színe sötét fekete, néhol narancssárga szegéllyel, emellett szakadatlanul villámlik s nemsokára az első eső csöppök válnak érezhetőkké. Tevéink félelmesen vonyítanak s kifejezésük aggodalmat árul el, embereink leszállanak. Én sem tartottam ki kóteremben, inkább ázom.”

Részletek az amerikai naplóból:

„Júl. 5. ... A Lake George, Coopernél ... mesés szép táj; ez azon klasszikus vidék, melyen annyi vér folyt, melyet oly szépen írt le az amerikai regényíró, mely ifjúságom fantáziáját hevíté, itt történtek ama jelenetek, melyek gyermekségem rekreacionális óráinak legszebb emlékét képezik. Őserdők veszik körül a tavat, magasan egészen fel a hegyek ormáig érve, száz meg száz szigetecske, valódi smaragdok szakítják félbe a víztükre egyformaságát, de ott ahol hajdan goromba faragású foratok, blokkházak állottak, most barátságos villák tűnnek ki a még mindig majd áthatatlan bozótos, buja növényzet sűrűségéből. Mokasszinnyomok helyett az elegáns americaine kocsik nyomát követheted; a karcsú, hosszú kéreg-kenek helyett a vízen hattyúkként szabályosan mozgó nagy fehér steamereket látsz ... A közeli vízuhatag közepén van ama sziklaplató, melyen Cooper szerint Unkasz, az utolsó mohikán lehellé ki bátor lelkét.”

„Szept. 26. ...A ferry boat erre csakhamar átvitt, s több mint kéthavi távollét után ismét New York város földjére léptem. – Ilyenkor látja csak az ember, mily kiterjedéssel bír e metropola, mily roppant a forgalom, a kereskedés, a mozgalom, mely e pontot egész Amerika főfontosságú emporiumává teszi, ide konvergálnak és gravitálnak az Egyesült Államok minden vidékei, ide szítanak össze materiális érdekei, ügyei Kanadának éppúgy, mint Mexikónak s Dél-Amerika legnagyobb részeinek.”